

ҮЕ-БИЛЕ ДЕНГЕ БАЗАР

Бүгү чурттааы деп, Тыва-
жыл ажалы чондары СЭКП-
нун XXVI съездинин чурт-
тааында кышкыктык ажал-
лап туралар. Чондар беш
кышкыктык ажаллаагы
ага бурда кээп турар чага-
лардан көрүп болот. Чижээ,
Чөөн-Хемчик району «Искра»
союзтун саямчысы Аняй.
Хаак Иргиттин чагазы бо:
«Бистин ферманын коллек-
тив, бүгү совет улус-беле
бир домой, күжөңүшкенин
ажылдап келген. Оон түнө-
дөндө чурттык чылаа күнүгө
170 тонна сүт садар планы-
нысты майнын бирги чартым-
да-ла 180,6 тонна азы 106,2
туу кылдыр күжөңүшкөн. Бо
хөвөр хол дымды ажаллап
турган, чыл планын база уу-
саз бетинде күжөңүшкөн со-
рууга салган бис».

СЭКП Т.К.нун июнь (1980
чыл) пленумунун материалла-
рын, СЭКП Т.К.нун Чижээ
секретары он Л. И. Брежнев-
тин анза чугаазын база
СЭКП-нун элчегин XXVI
съездинин 1981 чылдын фев-
раль 23-те чылдарын док-
таатканын бистер ханы сет-
кил ханышкыны биле номчу-
п таныштык. Чурттуу амыл-
ралында ол тогулду болуу-
хун бистин ийи дактыр күжө-
ңүшкенин ажаллаагы со-
рук кырдар.

СЭКП-нун XXVI съездинин
төлөтүгү уткуур дээр Кылма
районда «Х. Улук» со-
хотук № 1 хойжу брига-
дынчыл матчыларын шүлү-
тү ажаллап турарын хойжу
Анза Тас-оол мичаар бижээ:
«Бистин бригаданын кежи-
гүчүрү чыгыш хойу дээр,
хөвү чыгыш дээр ажаллап,
онашкан ажал-хөвүн ханы

мелеп билер, харымсалга-
лыт, бир демик кижилер чү-
е. Кыштагылашкыга чы-
лаа-ла нук белеткенин, бри-
гадынык ситен планын ур-
гучу күжөңүшкөн ал келген бис.
Партиянын ам болур съезди-
ни төлөтүгү уткуур дээр ха-
мыктын мурунла малга биж-
жит чөм-сүрүр тургучуларын
бүгү ажаллап ажаллап тур-
ган, 100 тонна ситен белет-
кээр планыны күжөңүшкөн
бис».

Материалдык бүдүрүлдө
ажылдап турар ажалын бол-
гаш көдө бижикчилерин кы-
дыг ажал-хөвүн чагааларын-
да одурууларын чыккыс
оон-лаа хөвүн кирип болот.
Бо чылдын агзындан а-
вгуст бирге чедир «Шынның»
редакциясына 3336 чагаз кел-
ген, азы 1979 чылдын ол ү-
чүнүн денеленин чагаз саны
көпүрүчү. Бистин солун ре-
дакциясына көдөндө чага-
лар хой кээп турар.

«Шынның» чагааларын
темын байлак Чижээ партия,
Советтер амылдарын, кө-
дө ажал-агынын, бүдүрүл-
гө, транспортун, амылдар хан-
дырмаларын темаларын
чагаалар хой болган. Күлү-
ра амылдары, кадык камга-
лаа, чечен чагаал болган
спорт темаларын чагаалар
даа арбын. Сөзгү үдө чө-
дөрдө партия организаци-
янын СЭКП-нун XXVI съез-
дининге уткуур кылган,
планын турар ажалларын биж-
жон чагааларын ап эгелзэн
бис.

Август — ситен, тараз
ажал алырын кампалыла,
чөк кадыкшыктын кызыг тай-
чок хөвүнүн кызыг ажал-
лалган үдө. Бо чылдын бистин

Томскинин нефтехимия комбинатынын туудугулары СЭКП XXVI съездинин күш-ажылчы белетерлиг уткуурунга белет-кенип турар.

Чылаа 100 муң тонна полипропилен бүдүрер баштайгы комплексти бо чылын ажаллап кимерги телевидетинин, Нол бүдүрүлгөдөн аңгыла комплексти азот-кислород станция-зы, чиг-эт болгаш продукция шыгжар черлер тууду, котель-ная болгаш еске-даа туудугу бар.

Комбинаттын эң нарын ажалдыг черлеринге автоматтарын өтпөп тургузар.

ЧУРУНТА: полипропилен бүдүрер комплекстин тууду.

СЭТА-нын фотохроникасы.
А. Кузнецовнун фотосу.

ДИПТЕРДЕН МЕДЭЭЛЕР

● ПАРИЖ. Эргилде кылган шериг албанынгарын бо-
вий журналистерин истен сүрү турарына Франциянын жур-
налистер шиптирли-биле удурланганар. Журналистер
профессияларын ында непереткен меделдинде Болонья-
да үймөңчлөр демократтыг хосталгаларын каржыны-биле
уреп турар деп онзап демдегзэн.

Хоругдаттырган бүгү болийн журналистерин деп-дараан
хосталгаларын профилде негзэн. Болийн демократтыг хос-
талгаларын катат тургузарын болгаш туттуруп хоругдаттыр-
ганарын, оон иштинде журналистерин, хосталгаларын кытыр-
ган.

● БРАЗИЛИЯ. Журналистерин национал конгресси боду-
нун ажалын ында дооскан. Оон ажалында Бразилиянын бү-
гү талаарындан 600 хире делегаттар киришкен.

Ужуржымын кыргыздарын парлаганга хосту-
нун, күш-ажылдык байдаларын өкчилерин айтыр-
ганын, боттарынын профилдеринин ажал-чорудугуларын
база профессионал белеткедиг айтыр-ганын чугалажып
көргөнгөн.

Конгрессин хулзеп алган меделдинде браил журнали-
стер редакцияларга уду, депшигелди солунар неперетке-
чилерин уду реалсыг күштерин теорисин хөдөл-
кинерин шиптирли-биле бөрү шапкалар.

● БЕИРУТ. Иерусалим дугайында айтыр-ганы чугалажып
көөр-биле Ислам конференциясы организацин онза сес-
сиянын чыдагыларын Палестина хосталгаларын организаци-
нын күжөңүшкөн дарагы Ясир Арафат негзэн. Иеруса-
лим талазы-биле Ислам конференциясы организацин ко-
митетин баштап турар Марокконун хааны II Хасан чага-
агында Я. Арафат Иерусалим «чангыс аай болган улеттин-
нес» иерарх найдысал деп чарааларын дугайында И-
ерусалим парламентаын шиптирли чугалажып көөрү
саналдаан.

● КАБУЛ. Улусчу-демократтыг партиянын хоорай ор-
ганизацинын активин хулзеп алган найдысалга бо-
ган. Хулзеп президентинге партиянын болгаш чурттуу
чазанын удуртукчулар олуршкан. Чынгалган афган ре-
волюциянын дайынары-биле демиселге мөчөөнерин турас-
каалын минута иштинде мыт чокка булуп арттыргенер.

Улусчу-демократтыг партиянын ТБ-зынын 3-ку плену-
мун салган сорулгаларын дугайында илеткеди ТБ-нын
чингине секретары Байрак Кармал кылган.
Оон соонда Лаган мөжүгө террорисин бөлүтү ууткаары-
та иленкейли-биле киришкен Кабул университетинин болгаш
политтехиник институтун студенттерин оядраттында
Байрак Кармал хулзеп турарын тыныскаан.

● ДЕЛИ. Индиянын экономикаг хөжүмдөинге Совет
Экономика-биле кайгызын-лаа ажалыг харылдаалар кол чу-
гула ужу-дугалыг бою турар. Ол дугайын журналистер-биле
беседга сазып, кол болгаш шахталар министри Пранаб Кумар
Мукаржиде негзэн. СССР-биле кады ажалдажыла аар
улеттүрүнүн баалазын хөжүмдөинге болгаш быжыгаларында
дуаллаан деп, ол чугалаан.

● ТОКИО. Чон Ду Хваннын чалча бөрү-чуртунга уду
массалыг хөдөл-кинерин кыргыздарын истен сүрерин
Сеулдун өргө-чатыргалар уламчылап турар. Мурну Керей-
ден көп турар меделер боттар алырга, Сеулдун суу 15 ки-
жиги аны-бөрү хуусааларга кара-башынаар кылдыр шип-
тени. Шиптиргенерин аразында дөрт журналист болгаш
дөдө өрөдиги черлеринин студенттери бар. Олар удурла-
нышкынын чыскааларында кирип турганар.
(СЭТА).

Бөмбүрзектин судалы

СЭТА-НЫН КОРРЕСПОНДЕНТИЛЕРИ ДЫНАДЫП ТУР

ПАРЛАЛГА КОНФЕРЕНЦИЯЗЫ

XXII Олимпиаданын оюн-
дары тергин эки, бөдик спорт-
чу денелге эрткен-деп. Де-
легейн Олимпий комитети-
нин президенти Х. У. Са-
маранч август 4-те Москвага
кылган парлалга конферен-
циясында демдегзэн.

Ол шунуң эртинде ДОК-
туң штаб-квартиразынын—
Лозаннада Шато де Види ш-
вонин дүлгүчүрүн аңаа дам-
чыдарынч эзулалы болган.
Чакчыл бузугар МОК-та дээр
эргини көргүчүчү болур
ол дүлгүчүрүн президент эл-
дээр. Самаранч дүлгүчүрүн
ам хундугуп президент апар-
ган лорд Килланиндан алган.

Москва Олимпиадазынга
белеткедиг болгаш ону эр-
тирп турар үдө кылып чо-
руткан конуг хой ажалдары
дээр «Олимпиада-80» орго-
митетке ханы өрүп четти-
ришкенин Самаранч иле-
реткен.

ДОК-ка Оюннарнын эр-
тип турар үзүндө чангыс-даа

ТИИЛЕКЧИ КҮШТҮН БҮЗҮРЕДИЛГЕЗИ

АДДИС-АБЕБА. Социали-
сттик дем каттыштырылган чур-
тарын чедишкенин,
марксис-ленинчи идеялар-
ны хөгжүп орап күнүндө
калоб непереткен болган на-
ционал-хосталгалар шиптир-
линин чедишкенин соци-
ализминин улам-на тилеп
турар күжүнүн болгаш импе-
риализминин аштырышкына-
рын толарга бүзүрелге-
ли-деп, «Эфиопия гераль-
ды» сөзүн бижээ.

Ичачыны империалист-
тик күрүндө агрессия, же-

лекчи даштын политикаг
улаанышкынын чоруду
уламчылашкан, делегейе
боттарынын тургучуларын кан-
дыг-даа аргалар-биле кампа-
лап арттырар дээр ботталарын
да боттаваанар. Империа-
лизмни утка-бодула хамар-
шпас анык күнүндө
улу оон соокал чок чиме-
нишкенинде, дүшүр-
лү чорукту чыгарышкына-
рын хөвөн баксарлар, боо-
чөксөктө өндө бөдүрерин
күштерлер, социалисттик дем
каттыштырылган чурттарын

чоруду турары тайбын кожа-
хөлбө догунашкын полити-
казын бак көрдүрер дээр
орадажышкына ары нда и-
илергейлешкенин турар. Ба-
рын чүк болза, Анда, А-
фрикада болгаш Латин Америка-
да стратегтиг чугула деви-
скаарын чаз агрессияларын-
га болгаш хоралашкынаарын-
га таарышкан черлер кылдыр
ажылдап дээр ол деви-скаар-
ларын өжелен алырын кызыт-
каш, депшигелди күнүндө
улу идеолотуг болгаш
политиктиг шавар халдашкы-
ны каабартырын арадажып
турар.

Ол байдаллар реалсыг
күштерин өжелдеч хөвөн-
ринге болгаш дайызырак үд-
гедикчилеринге удураланыш-
тыр турар төлөдө, антим-
периалисттик чангыс аай фрон-
туу быжыгалары он чугула
сорулга база Чер кырында тай-
бынын болгаш социализмин
улам ынайгы тилелдеринин
идеалыг магалалы болур
деп, «Эфиопия геральд» онза-
лап демдегзэн.
(СЭТА).

ПОРТУГАЛ КОММУНИСТЕРНИН БАЙЫРАЛЫ

ЛИССАБОН. Португал ком-
мунистерин байыралы —
«Чангыс элтин байыралы»
Лиссабондун чогулга болган.
Оон киришкенин Португал-
иянын мурунла турар чилги
айтыргаларын шиптирлерин
аргаларын чугалажып
турган. Спортчу маргаладар-
ын, бот-чыгырлар уран чүл
коллективтеринин оон көрү-

лүглерин база организастаан.
Португал коммунистерин
согулда мурунун программа-
зы байырал киришкенин
онза сооугурады хайыктыр-
ган. Чурта революсчу чаалап
анышкынаарын камгалап ар-
тырарын толарга хөмчө-
лөри ол программада тайы-
лаптырган.

Португал компартиянын ТБ-
зынын Политкомиссиянын
кежигүн О. Пату иштиги по-
литиктиг байдалды анализтеп,
чүе чугалаан. Амгы чазак-
тыг реалсыг политиказын
ол шыгыны шүгүмчүлөшкөн,
ол чазак болунун ажал-чор-
удугуна чүлө улу капи-
талын өргө-ажыктарын удур-
тулга боттотуп, чурттуу та-
варжы бергени кризистик бу-

«Бедик спортчу-техниктиг
денелге эрткен Москва Оли-
мпиады олимпийкин шип-
чизинин амылдарын күш-
түн көргүскөн. Ол Оли-
мпиаданын удураланышкына-
рын халдашкына, олар
мандыг-даа аргаларын ажал-
лап турза-даа, алыспаан.
Олимпийкин шипчизин тил-
лээн. Тайбыннын чайынал-
ган байыралы бою илерзэн
Москва Олимпиадазы ол шип-
чизинге чаз идигин бер-
ген» — деп, ол-ла парлалга
конференциясында «Олимпиа-
да-80» оргкомитеттин дара-
зынын бирги оракачызы В.
И. Попов демдегзэн.

Москва Олимпиадазынга
8304 спортчулар, тренерлер,
албанын кижилери кириш-
кенин ол дыкнаткан. Мос-
квага Оюннарга делегер ре-
портарын 97 катат, олим-

Франция. Парижтин чогулга
Версаль халгаларын аны-
мыла парик дегелге өн-
дөдө чурттаагы бажынын
одаарында (чуртукта), хун
энергияны ажаллаарын ш-
неде аргалдыг дегел көр-
гүскөн.
Кейсто — СЭТА-нын фото-
су.

«Бедии-биле үнеледим!»

«Олимпиада-80-нун» ор-
гкомитетинге улу чедишкенин
биле байыр чедирп тур мен-
деп, Москвадан ужу чоруду-
нун мурунда парлалга кон-
ференциясында «Делегейин
Олимпий комитетинин хунд-
лү президентин лорд Килла-
ни чугалаан. Оон парлалга
конференциясы «Шереметьево-
2» аэропортка, Олимпиада эге-
ленин мурунда оон жур-
налистер-биле ужурашканы ол-
да залга болган.

«Партия эки, көрүштүг
оюннарнын хөдөл-кинери болу-
рус, ажаа кириш арга чок
болган эвезин саныг спортчу-
лар дээр хараалдын илер-
диксиз» деп, хундугуп прези-
дент меделзэн. «Оюннарнын
чүлө организациаларын эвез,
харын маргаладар үзүндө
олимпийкин дээр чакчыла-
рын салып бидирин көргүс-

кен көрүчүлери база мак-
тар бодулым» деп, ол не-
мэн.

Олимпиада үзүндө Килла-
нин 66 хараан. Ол хун лорд
Килланин Таллинде олимпийки
парусту регаттын тилекчи-
леринге шаяалдар тыныс-
турган.

Байыражып тура бүгү со-
вет спортчуларга, эгелен-даа
чоруп болгаш ат-алдарыг
апарганарга-даа эи эки кү-
жөңүшкенин дамчыларын ол
диззэн.

Лорд Килланин аэропорт-
ка «Олимпиада-80» оргоми-
теттин даразы И. Т. Новиков,
ДОК-туң президентин Х. А.
Самаранч, ДОК-тун бирги
вице-президентин В. Г. Смир-
нов, ДОК-тун директору Мо-
ник Берто олар үдзэн.
(СЭТА-нын көрр).

БАЙДАА НАРЫЫДААН

ДЕЛИ. (СЭТА). Пакистан-
биле кызыгарлашкан Джам-
му болгаш Кашмир деп ин-
дий штаттарга сөзгү хун-
нерде байла чини-биле на-
рылай берген. Штат пайы-
сылаы Сринагара шажы-
чы бөдүктөрүн аразында, а
ол ишкан армия биле хамар-
ты чурттакты чоңун ара-
лында месидежишкенин
болгудуан. Ол месидежиш-

кинерин «Ислам нитилед»
деп Пакистандын талаачы-
зы организациа чөңгөзөп
үндүргөн.

Оон ыкай корум-чүрүм
ураарын бөдүрбазы-биле эр-
ге-чатыргалар хөмчөлерин ап
чоруткан. Месидежишкенин
истери-биле штаттын
чааа тускай комиссияны
тургускан.

АКШ-ТЫН ПОЛИТИКАЗЫН БУРУУ ШАПКАН

ТЕГЕРАН. (СЭТА). Иран
студенттерин Каттышкан
Штаттарда тууду хоругтап
болгаш истен сүрү турарын-
га удурланган хөдөл-кишкын
Иранда уламчылашкан.
Америк өргө-чатыргаларын
ол хөдөл-кишкенин автола
Хомейни шыгыны-биле шү-
гүмчүлзөн.

Америк полицига туттур-
ган студенттер «каржы-
лошун хилигектешкенин-
ге таарышп турар» деп, ол
онзап демдегзэн.

Тегераннун «Имам Ху-
сейн» деп хураанында 400
адыг кижин аш чарлаан.
ПАРС агенттедин дыкадын
турары-биле алырга, оон ки-
ришкенин АКШ-та туттур-
ган хоругдаттырган студенттерин
хосталгаларын негеп турар.

Хорасан мөжүгө чүе чу-
галаан, Ираннын президен-
тин Банисалр АКШ-тын де-
кимче-биле иштиги болгаш
дашкыч реакциянын чуртка
улу чоруду турар сүлө-
лөргө уду чангыс өңчө Иран
улеттүг кытырган. Ол су-
чөөлөр булуп дүжөр дээр-
инге бузуреди ол илереткен.

Империалист күштерге
болгаш контрреволюцияга де-
кимче көргүдү турар киж-
илерин тууду хоругдалары Иран-
да уламчылап турар деп пар-
ладала дыкнадып турар.
Сөзгү дөрт хонук дүргүдө
дээр трибуналларын шип-
кел-биле 32 кижин өлүрү-
шкенин. Мурунда хаанын
САВАК дээр каргыс шакала-
нын чаштып турган уду ду-
жаалдыг кижилерин «иран эр-
ге-чатыргалар тууду хоруг-
даан. «Джомхурийе Эслами»
солунун бижип турары-биле
алырга, туттуруп хоругда-
тырганарын аразында муру-
нунда контрреволюциянын на-
чалыгын оракачызы чо-
раан генерал Мортаза Шахей-
ди бар. Ол иран улуска уду
истеп сүрүшкүнерге илеп-
кейли-биле кирип турган.
Оон ынай Кереджа хоорай-
нын полиция начальнын чо-
раан полковник Фазль Масла-
хи база бар.

Хаанын дүжүргө бөрү-
чүрүм-биле сырып калы
ажылдап турганарын күрү-
нени албан черлеринден у-
дурер чурта уламчыла-
шкан. Тегераннун радиоу-
лаан болгаш телевиденинде
ыңчаар 44 кижин ажаллап
үндүргөн.

ПАРИЖ. (СЭТА). Шко-
нашкын дээр Иранда тууду
турар америк дипломаттарын
сүтээр ужу-дуг деп «Матон»
солуга интервьютунга Ислам
республиканын партиянын
улуртукчуларын биж-
рээз Хасан Айт меделзэн.
Ындыг хөмчө-биле бистин
чуртуктууска Каттышкан
Штаттарын тургузу алган
тергилел системасын бис сый-
галал илердерин күзеп турар
бис. Ол ишкан Иранга боту-
нун элчин черин чакыт со-
рулгаларга канчаар ажаллап
турганын тодордып база иле-
редир бис деп. Х. Айт онза-
лап демдегзэн.

